

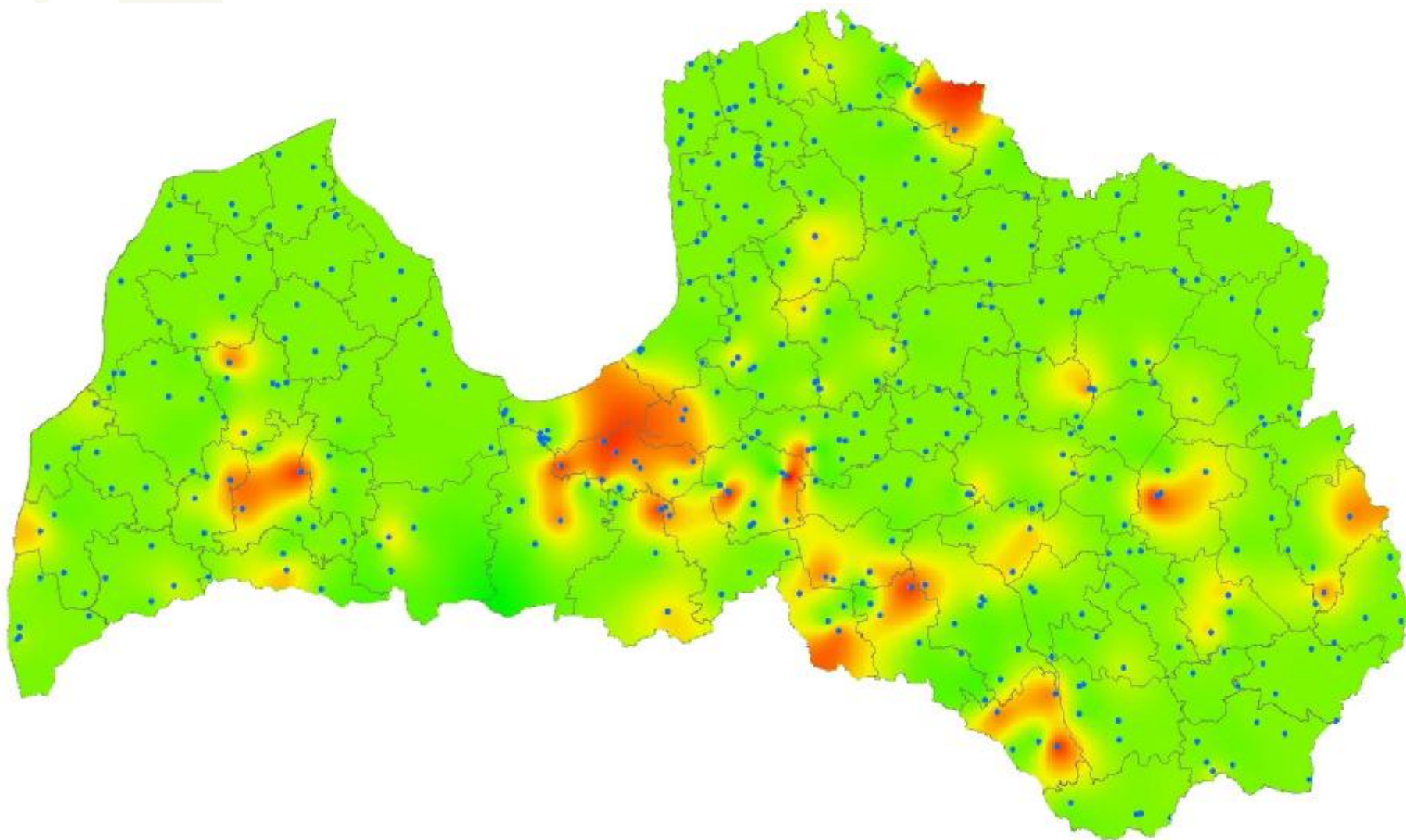
Egļu bruņuts *Physokermes piceae* *Schr. Izplatība egļu audzēs*

Dr.biol. A.Šmits
LVMI “Silava”

Sēlija

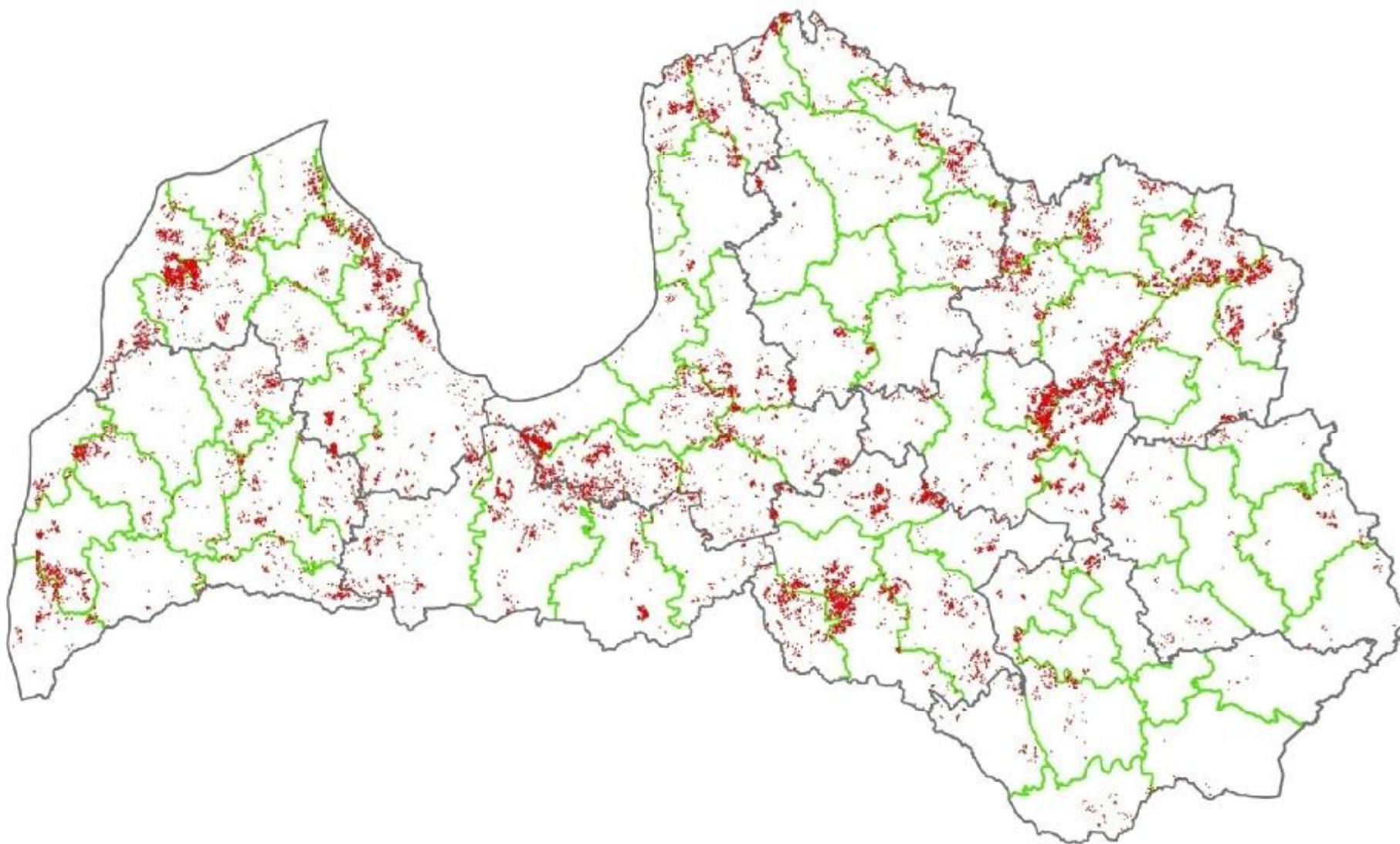

Egļu vitalitātes novērtēšanas rezultāti

Problēma raksturīga egļu audzēs susinātajos AAT

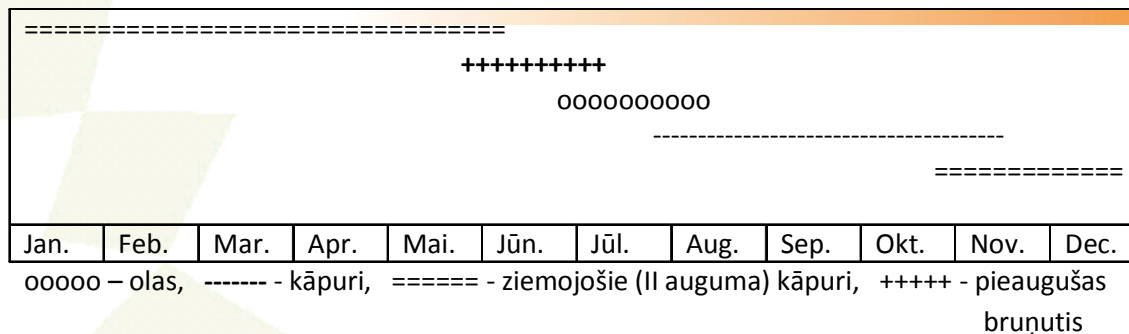

Cēloņi- egļu bruņuts (*Physokermes piceae*)

Bruņuts - attīstība

Ø1 paaudze gadā

ØViena mātīte dēj līdz 3000 olām zem vairoga

ØVairāk izplatīts sausos (??) meža tipos

ØLīdz šim nav novērots, ka varētu nomaitāt egli

ØSavairošanās parasti ilgst 1-2 gadus

Kvēpsarma (*Apiosporium piniphilum*) uz bruņuts izdalītās medusrasas

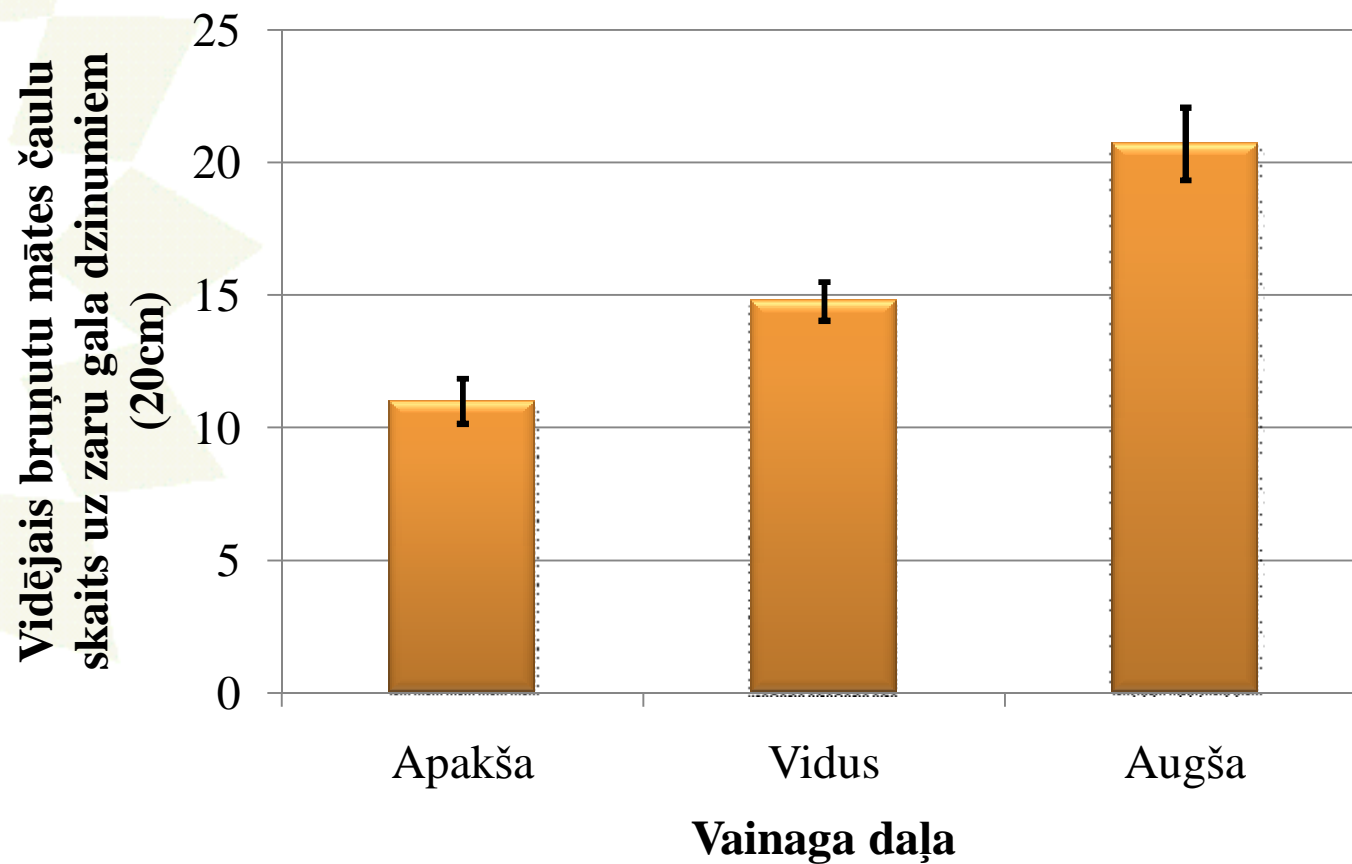
Kvēpsarmas ietekme uz egles vitalitāti

- Uz bruņuts izdalītās medusrasas attīstās kvēpsarmas sēne *Apiosporium piniphilum*
- Kvēpsarmas ietekmē egles vainagi paliek tumši
- Kvēpsarma aizķepē atvārsnītes un traucē gāzu apmaiņu
- Kvēpsarmas stipri noklātu koku vitalitāte vēl vairāk pasliktinās; koki uzņēmīgi pret slimībām, īpaši “ziemas izžūšanu”
- “Zemākie zari dažkārt nokalst” ...

Bruņutu izkārtojums egles vainagā

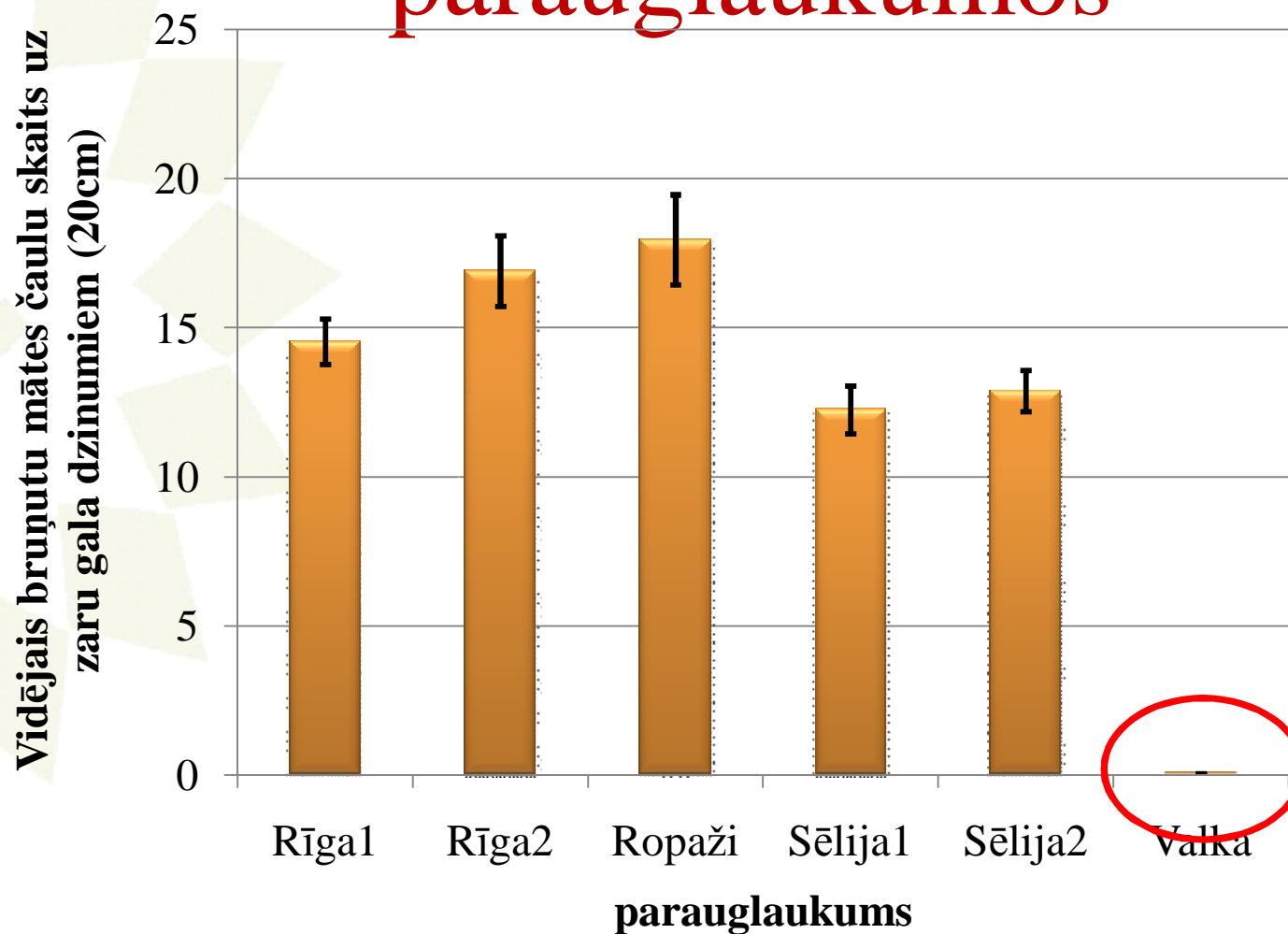

Bruņutis
koncentrējas
vainaga augšdaļā

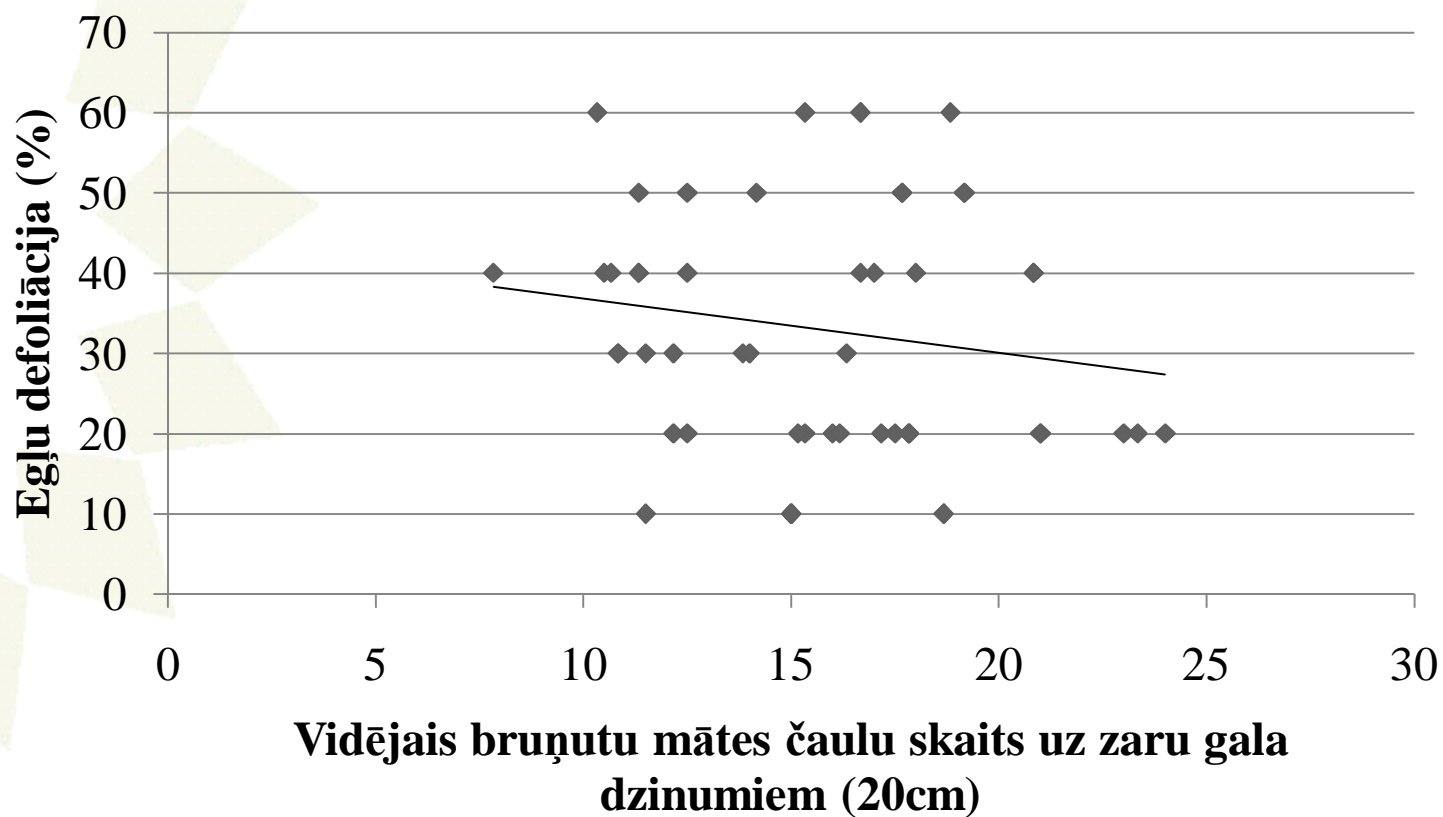
Bruņutu daudzums parauglaukumos

Sakarība starp bruņutu daudzumu un koku vitalitāti

kopā (bez Valkas)

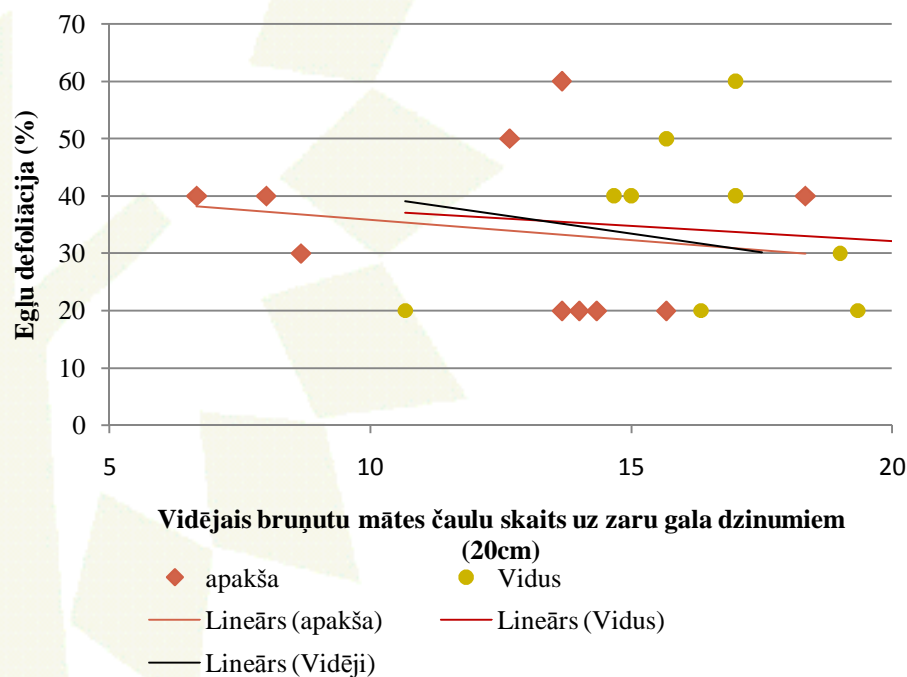

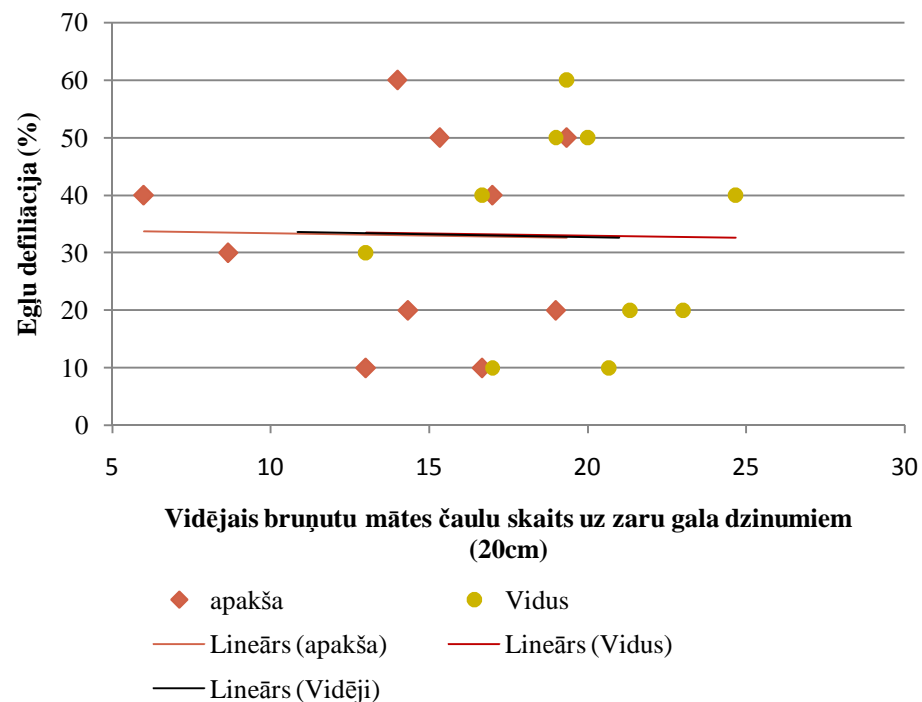
Sakarība starp bruņutu daudzumu un koku vitalitāti

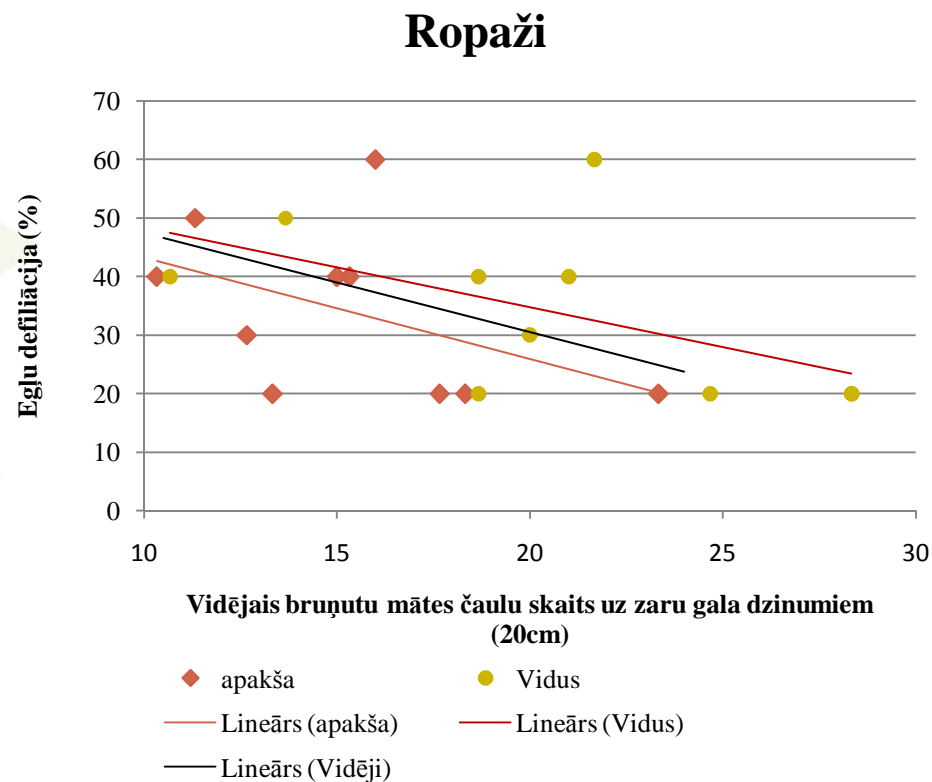
Rīga1

Rīga2

Sakarība starp bruņutu daudzumu un koku vitalitāti

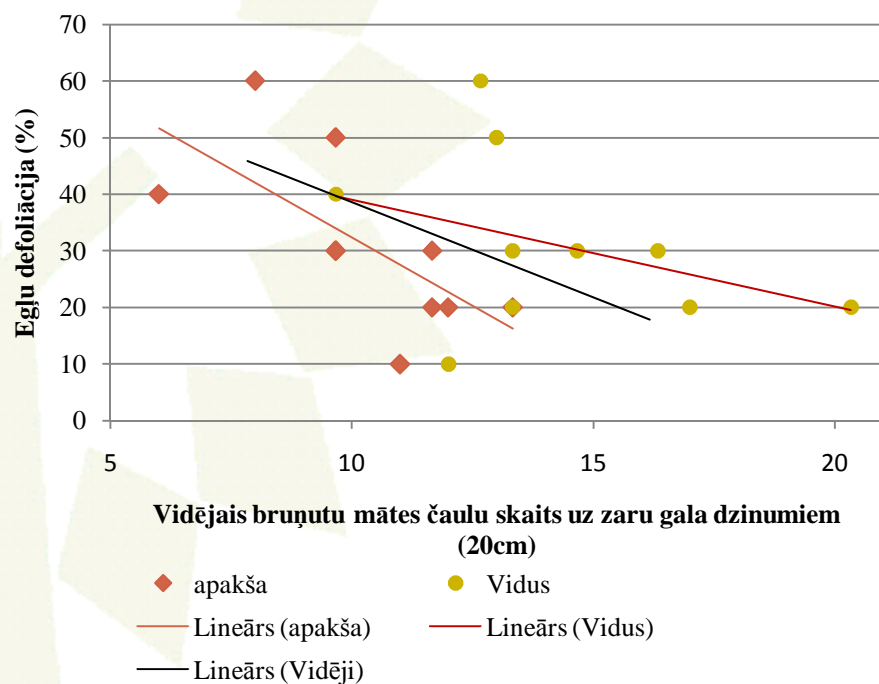

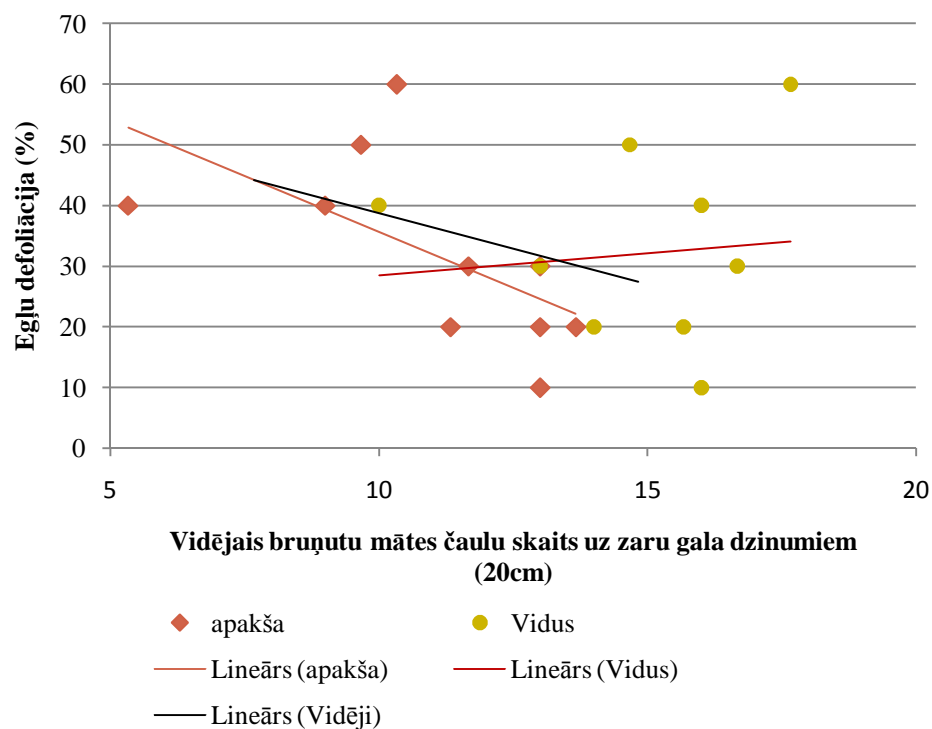
Sakarība starp bruņutu daudzumu un koku vitalitāti

Sēlija1

Sēlija2

Valka

Ietekme uz dzinummiem

Dabiskie ienaidnieki

Dabiskie ienaidnieki - *Anthribus nebulosus*

Dabiskie ienaidnieki

Bruņutis nav vienīgās utis

Cinara piceae

2006.g. 12.septembris Rīgas meži

2006.g. 12.septembris Rīgas meži

2006.g. 12.septembris Rīgas meži

**Egļu vitalitātes pasliktināšanās
novērota sekojošos gados:**

- 1976.
- 1979.
- 1986.-87.
- 2002.
- 2006.

2006.g. 12.septembris Rīgas meži

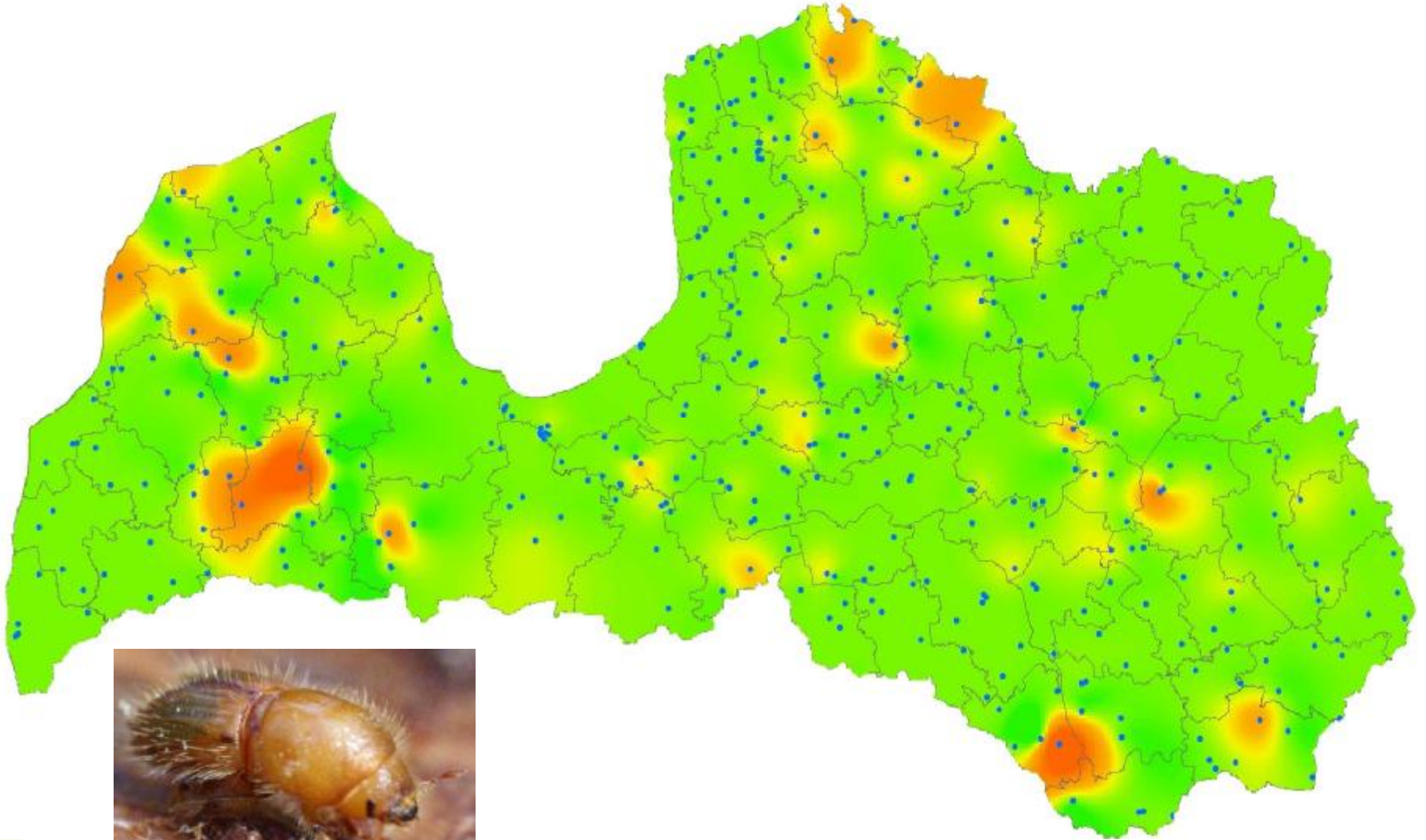

Bruņutis – cēlonis vai sekas?

- Pazīmes, kas liecina pret bruņutīm, kā galveno egļu vitalitātes pasliktināšanās cēloni:
  - Bojātām audzēm raksturīgas asas robežas (piemēram pa meliorācijas grāvjiem)
  - Nav izteiktas sakarības starp bruņutu daudzumu un koku vitalitāti konkrētā audzē*
  - Uz novājinātajām eglēm Rīgas Mežos 2006.gadā bruņutis nebija savairojušās
  - Analizējot literatūru bruņutis un kvēpsarma, kā sekas, netiek identificētas ar nopietniem koku veselības traucējumiem, bet kā papildus novājinājuma faktoru, kas samazina egļu noturību, piemēram, pret sala izžūšanu.
  - Bruņuts parasti savairojas uz novājinātiem kokiem, īpaši sausos un nabadzīgos meža augšanas tipos.
  - Par vispārēju egļu novājinājumu liecina arī citu “sūcēju” savairošanās – egļu melnā laputs *Cinara piceae*

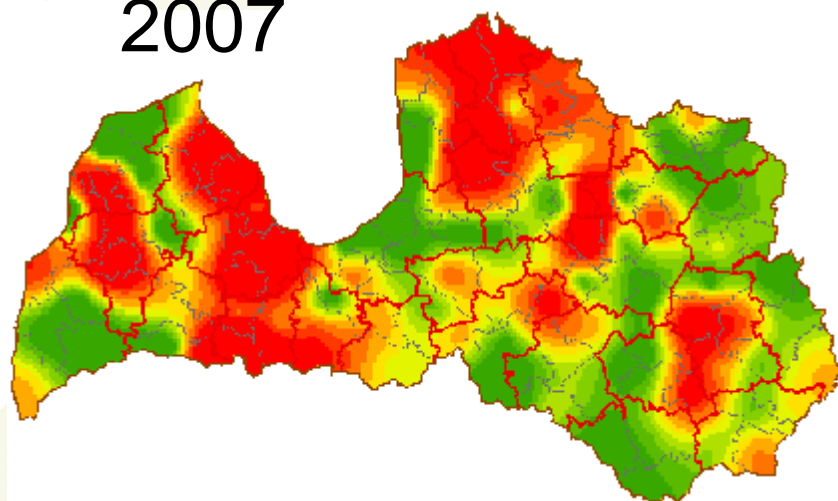
Eglu astonžobu mizgrauzis

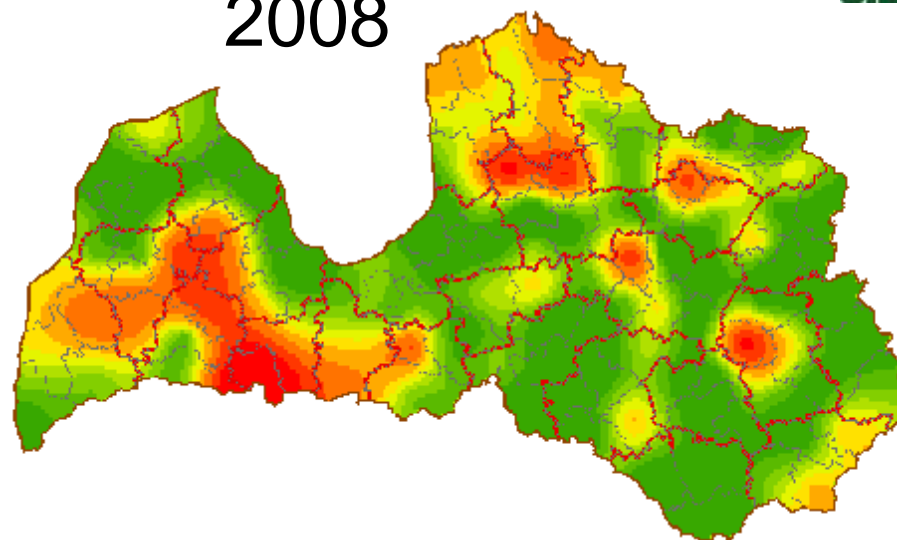

Mizgraužu bojājumi mežā

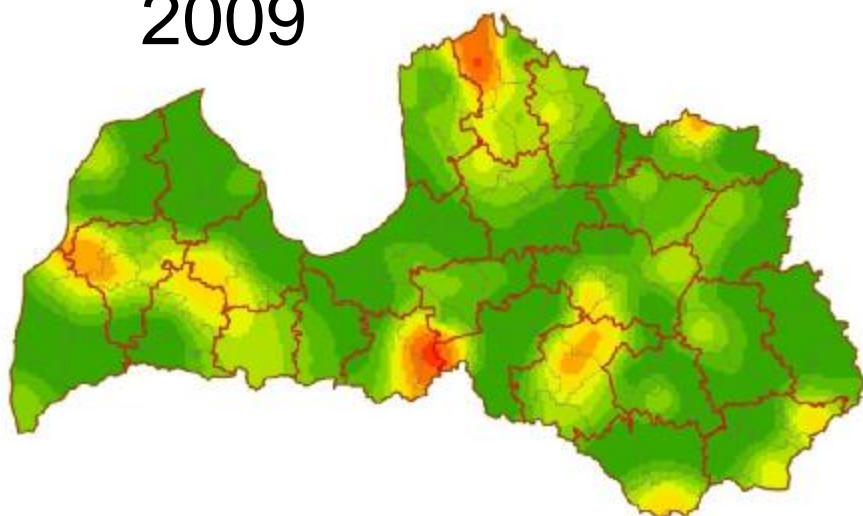
2007

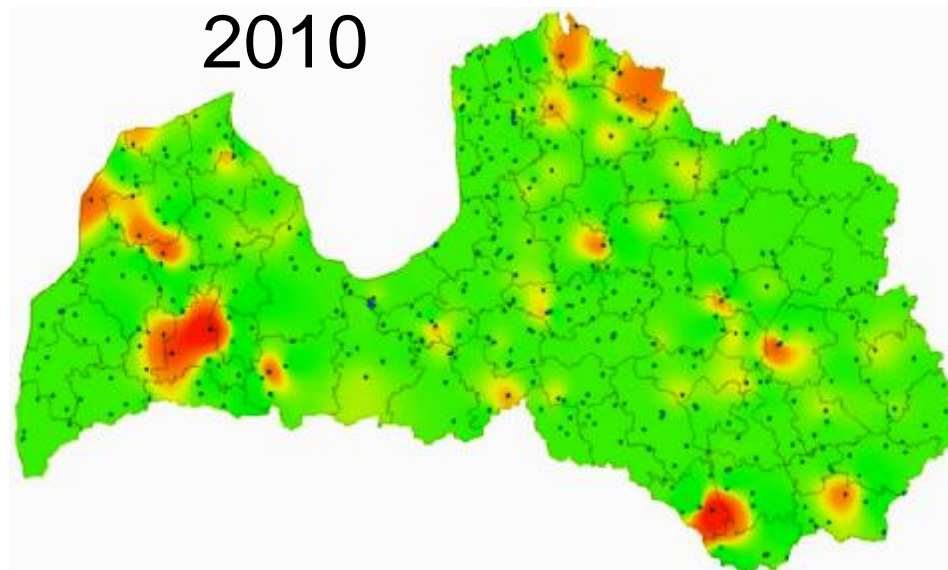
2008

2009

2010

Paldies par uzmanību!

